

Sygn. akt IV U 194/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2018 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 1 czerwca 2016 r. Nr (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

I. oddala odwołanie,

II. odstępuje od obciążania J. W. kosztami postępowania.

Sygn. akt: IV U 194/18 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 1 czerwca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. W. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25 letni okres ubezpieczenia oraz 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podniósł, że udowodniony przez ubezpieczonego okres ubezpieczenia wynosi 23 lata, 6 miesięcy i 13 dni, przy czym do okresu ubezpieczenia nie uwzględniono okresów: od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r., gdyż ubezpieczony nie przedstawił dowodu potwierdzającego fakt wykonywania pracy w tych okresach w wymiarze wynoszącym nie mniej niż 1/2 etatu, a powołani przez niego świadkowie w wymienionych okresach byli niepełnoletni i również nie przedstawili żadnego dokumentu na okoliczność wykonywania pracy Państwowym (...)w S.. W odniesieniu do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy wskazał, że wykazany przez ubezpieczonego staż pracy w takich warunkach wynosi 14 lat, 3 miesiące i 10 dni i obejmuje okres zatrudnienia w Państwowym (...)w S. od 1 sierpnia 1980r. do 30 listopada 1994r. Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono

natomiast okresu zatrudnienia ubezpieczonego w tym gospodarstwie od 1 grudnia 1994r. do 3 września 1996r. na stanowisku palacza centralnego ogrzewania z uwagi na to, że rodzaj wykonywanej pracy nie jest zgodny rodzajem prac zaliczanych do pracy w szczególnych warunkach zgodnie z zarządzeniem nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31 marca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach – prace nieautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego (decyzja z 1 czerwca 2016r. k.23 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony J. W. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. Ubezpieczony zarzucił organowi rentowemu, że niezasadnie nie zaliczył do okresu jego ubezpieczenia okresów pracy w Państwowym (...) w S. od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. ,tj. w okresach wakacyjnych, a także że niezasadnie nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu jego pracy w powyższym (...) od 1 grudnia 1994r. do 30 września 1996r. na stanowisku palacza oraz w Odlewni (...) w S. od 4 listopada 1976r. do 31 października 1978r. na stanowisku przygotowania mas formierskich (odwołanie k.1-4 akt sprawy).

Na pierwszej rozprawie w dniu 8 grudnia 2016r. pełnomocnik działający w imieniu ubezpieczonego wskazał, że obok okresów pracy w Państwowym (...) w S. przypadających od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. wnosi o zaliczenie do okresu zatrudnienia ubezpieczonego dodatkowo okresów pracy ubezpieczonego w tym (...) od 26 sierpnia 1973r. do 19 czerwca 1974r. i od 1 listopada 1978r. do 1 kwietnia 1979r. (protokół rozprawy z 8 grudnia 2016r. adnotacja minuta 02:48 k.36v akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-8 akt sprawy).

Wyrokiem z 18 maja 2017r. Sąd Okręgowy w Siedlcach uwzględnił odwołanie ubezpieczonego w ten sposób, że zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. W. prawo do emerytury od 1 maja 2016r., a także zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 18 maja 2017r. k.79 akt sprawy).

Na skutek apelacji organu rentowego od powyższego wyroku (apelacja k.88-92 akt sprawy) Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z 18 stycznia 2018r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z uzasadnieniem k.106 i 109-113 akt sprawy).

W toku ponownego rozpoznania sprawy ubezpieczony podtrzymywał wnioski zawarte w odwołaniu co do ogólnego okresu ubezpieczenia i okresu pracy w szczególnych warunkach, przy czym w zakresie ogólnego okresu ubezpieczenia wniósł o zaliczenie do okresu ubezpieczenia okresów zatrudnienia w Państwowym (...) w S. od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. oraz od 1 listopada 1978r. do 1 kwietnia 1979r. W odniesieniu do okresu od 26 sierpnia 1973r. do 19 czerwca 1974r. strona nie podtrzymywała wniosku wskazując, że został on podany omyłkowo (protokół rozprawy z 18 maja 2018r. adnotacja minuta 30:03 i 32:11 k.155v-156 akt sprawy).

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. W. w dniu (...) ukończył 60-ty rok życia. W dniu 4 maja 2016r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 4 maja 2016r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. udowodniony przez ubezpieczonego okres ubezpieczenia wynosi 23 lata, 6 miesięcy i 13 dni, przy czym do okresu ubezpieczenia nie uwzględniono okresów pracy przypadających od 20 czerwca 1970r. do 25

sierpnia 1970r., od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. z uwagi na nieprzedstawienie przez ubezpieczonego żadnego dokumentu potwierdzającego fakt wykonywania pracy w tych okresach w wymiarze wynoszącym nie mniej niż 1/2 etatu. Nadto organ rentowy ustalił, że wykazany przez ubezpieczonego staż pracy w szczególnych warunkach wynosi 14 lat, 3 miesiące i 10 dni i obejmuje okres zatrudnienia w Państwowym (...) w S. od 1 sierpnia 1980r. do 30 listopada 1994r. (świadcstwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k.13 akt emerytalnych). Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył okresu pracy ubezpieczonego w powyższym gospodarstwie od 1 grudnia 1994r. do 3 września 1996r. na stanowisku palacza centralnego ogrzewania z uwagi na to, że rodzaj wykonywanej pracy nie jest zgodny rodzajem prac zaliczanych do pracy w szczególnych warunkach zgodnie z zarządzeniem nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31 marca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Wskazując na brak wymaganego ustawą okresu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat oraz stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat, zaskarżoną decyzją z 1 czerwca 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 1 czerwca 2016r. k.23 akt emerytalnych).

Ubezpieczony J. W. urodził się w dniu (...) Ojciec ubezpieczonego M. W. od 1959r. do 1986r. był zatrudniony w ramach stosunku pracy w Państwowym (...) w S. (legitymacja ubezpieczeniowa M. W. k.143-146 akt sprawy). Ubezpieczony w czerwcu 1970r. (w wieku 15 lat) ukończył naukę w szkole podstawowej. Po wakacjach 1970r. - od 1 września 1970r. rozpoczął naukę w (...) Szkole Zawodowej w S. w zawodzie ślusarz-mechanik. W październiku 1970r. ubezpieczony porzucił naukę w powyższej szkole (zaświadczenie Zespołu Szkół w S. z 20 marca 2018r. k.142 akt sprawy). Od 1 września 1971r. ubezpieczony podjął naukę w innej szkole zawodowej ,tj. w (...) Szkole Zawodowej nr (...) w S. w zawodzie ślusarz-mechanik. Nauka w tej szkole trwała trzy lata i świadectwo jej ukończenia ubezpieczony otrzymał w dniu 12 czerwca 1974r. (zaświadczenie Zespołu Szkół (...) w S. z 13 kwietnia 2018r. k.141 akt sprawy).

Państwowe (...) w S., w którym pracował ojciec ubezpieczonego, w okresach wakacyjnych zatrudniało pracowników sezonowych. Najczęściej do prac sezonowych zgłaszali się współmałżonkowie osób zatrudnionych na stałe i dzieci tych osób. W wakacje po ukończeniu szkoły podstawowej ubezpieczony zgłosił się do pracy w Państwowym (...) w S.. Było to w okresie od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r. Miał wówczas 15 lat. Do pracy takiej zgłaszał się również w wakacje w okresie nauki w (...) Szkole Zawodowej nr (...) w S. ,tj. w okresach od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. Zatrudnienie pracowników sezonowych nie było dokumentowane w formie pisemnej umowy z pracownikiem. Praktyka była taka, że osoby zainteresowane pracą stawiały się o godzinie 7 rano przed budynkiem Gospodarstwa i wyznaczony brygadzysta do spraw polowych o nazwisku M. odnotowywał w zeszycie dane pracowników oraz pracę, do której dana osoba została skierowana, a także ilość godzin pracy. Pracownicy młodociani, w tym ubezpieczony kierowani byli do lżejszych prac takich jak pielenie zboża i ziemniaków, wyrywanie kłosów żyta z zasianego owsa lub pszenicy i inne, a w późniejszych latach do cięższych prac np. do przeladunku zboża z kombajnu do magazynu. Młodociani pracownicy pracowali od 6 do 8 godzin. Wynagrodzenie za pracę wykonaną przez sezonowego młodocianego pracownika było wypłacane do rąk rodziców pracujących w Państwowym (...). W przypadku ubezpieczonego wynagrodzenie za pracę ubezpieczonego było wypłacane do rąk ojca ubezpieczonego (zeznania świadków: J. M. (1) k.158v-159 akt sprawy, M. P. k.159-160 akt sprawy, J. M. (2) k.170v-171 akt sprawy, A. W. k.192v-194 akt sprawy, J. K. (1) k.217v-218v akt sprawy, K. T. k.281v-219 akt sprawy).

W związku z porzuceniem przez ubezpieczonego w październiku 1970r. nauki w (...) Szkole Zawodowej w S. (rozpoczętej od 1 września 1970r.) i podjęciem nauki w (...) Szkole Zawodowej w S. dopiero za rok (od września 1971r.), od 5 listopada 1970r. - mając 15 lat - ubezpieczony podjął pracę w Państwowym (...)w S. i wykonywał ją do końca wakacji 1971r. (do 25 sierpnia 1971r.). W okresie tego zatrudnienia – z uwagi na rozpoczęcie pracy w miesiącu listopadzie, a zatem po sezonie prac polowych, w okresie zimowym – do miesiąca marca 1971r. ubezpieczony wykonywał pracę magazyniera w magazynie zbożowym pod nadzorem magazyniera J. B., a w miesiącach wiosennych został skierowany do pracy polegającej na sypaniu nawozów z przyczepy na rozsiewacz (zeznania świadka A. W. k.192v akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.195 akt sprawy).

W odniesieniu do okresu zatrudnienia od 1 listopada 1978r. do 31 marca 1979r. ubezpieczony wskazał, że w okresie tym pracował w Państwowym (...) w S. na magazynie zbożowym, przy czym nie zawierał umowy na piśmie. Miał wówczas 23 lata (zeznania ubezpieczonego k.156 akt sprawy). Od 2 sierpnia 1980r. ubezpieczony rozpoczął pracę w Państwowym (...) w S. na stanowisku traktorzysty (umowa o pracę z 1 sierpnia 1980r. k.58 części B akt osobowych ubezpieczonego). Ubiegając się o tę pracę, w kwestionariuszu osobowym datowanym na 1 sierpnia 1980r. ubezpieczony nie wskazał okresu zatrudnienia w Państwowym (...)w S., który miałby przypadać na okres od 1 listopada 1978r. do 31 marca 1979r. (kwestionariusz osobowy z 1 sierpnia 1980r. k.15 części A akt osobowych).

W okresie od 4 listopada 1976r. do 31 października 1978r. ubezpieczony był zatrudniony w Odlewni (...) w S. (świadcstwo pracy z 31 października 1978r. k.11 akt o ustalenie kapitału początkowego). Na początku tego zatrudnienia ubezpieczony pracował na stanowisku tokarza, a następnie – od 1 stycznia 1978r. do 31 października 1978r. na stanowisku operatora urządzeń transportowych - sterowacza w Oddziale Przerobu Mas (karta obiegowa zmiany w stosunku pracy k.11 akt osobowych). Na tym ostatnim stanowisku ubezpieczony przygotowywał masy formierskie. Polegało to na wsypywaniu do maszyny mieszarki składników potrzebnych do wykonania określonej masy – betonitu, piasku, glinki szkła, a następnie na nadzorowaniu pracy maszyny mieszającej te składniki. Piasek był dostarczany do maszyny za pomocą taśmociągów, a pozostałe składniki ubezpieczony wsypywał do maszyny ręcznie – za pomocą łopaty (zeznania świadków: Z. K. i J. K. (2) k.157-157v akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.156v akt sprawy).

W okresie od 1 grudnia 1994r. do 3 września 1996r. ubezpieczony był zatrudniony w Gospodarstwie(...) powstałym na bazie dawnego Państwowego (...)w S. (świadcstwo pracy z 4 września 1994r. k.5 akt o ustalenie kapitału początkowego). W okresie tego zatrudnienia ubezpieczony pracował na stanowisku palacza centralnego ogrzewania. Ubezpieczony pracował w kotłowni, która obsługiwała fermę krów mlecznych i tzw. cielętnik, biurowiec, cztery bloki mieszkalne, domki dwurodzinne i inne budynki wchodzące w skład w/w Gospodarstwa. Ubezpieczony obsługiwał dwa piece wodne – jeden do ogrzewania pomieszczeń i jeden do podgrzewania wody. Piece były obsługiwane ręcznie, palono w nich węglem. Piece podgrzewały wodę do temperatury 70 stopni Celsjusza (zeznania świadka A. M. k.158 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.156v akt sprawy). Ubezpieczony posiadał uprawnienia do obsługi kotłów wodnych niskotemperaturowych – do 100 stopni Celsjusza i kotłów parowych niskociśnieniowych – do 0,07 MPa (odpis uprawnień ubezpieczonego w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych z 15 listopada 1994r. k.61 części C akt osobowych ubezpieczonego).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta k.17 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym

co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało w pierwszej kolejności zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu ubezpieczenia. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Ubezpieczony podnosił, że posiada 25-letni okres ubezpieczenia, gdyż do stażu ubezpieczeniowego należy zaliczyć okresy jego pracy sezonowej w Państwowym (...)w S., która miała miejsce w okresach wakacyjnych poczynając od wakacji 1970r. ,tj. w okresach od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r., a ponadto okres pracy, którą wykonywał po tym jak przerwał naukę w (...) Szkole Zawodowej w S. i przez rok nie uczył się ,tj. w okresie od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r. Nadto ubezpieczony wskazywał, że do okresu ubezpieczenia zaliczyć należy okres jego pracy w Państwowym (...) od 1 listopada 1978r. do 1 kwietnia 1979r.

Na okoliczność zatrudnienia sezonowego oraz zatrudnienia, które miało miejsce w okresie przerwy w nauce – od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r. ubezpieczony przedstawił zeznania świadków podnosząc, że zatrudnienie takie, a w szczególności pracowników młodocianych nie było dokumentowane na piśmie. Ustalenia Sądu oparte na zeznaniach świadków oraz zeznaniach ubezpieczonego pokazują, że w okresach wakacyjnych Państwowe (...) w S. zatrudniało osoby młode – dorastające dzieci przy wykonywaniu sezonowych prac polowych. Do prac takich zgłaszały się najczęściej dzieci osób, które na stałe zatrudnione były w w/w (...), w tym ubezpieczony, którego ojciec był pracownikiem tegoż (...). Przesłuchane osoby zgodnie wskazały, że zatrudnienie to nie było sformalizowane – nie sporządzano umowy na piśmie, a wypłata wynagrodzenia za pracę dzieci wypłacana była do rąk ich rodziców. Analiza zeznań świadków i ubezpieczonego prowadzi do wniosku, że zeznania te są zgodne i pozwalają na ustalenie, że ubezpieczony wykonywał pracę sezonową na rzecz Państwowego (...) w S. w okresach od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r., od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r., od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. (łącznie 8 miesięcy i 20 dni). Brak dokumentów potwierdzających fakt zatrudnienia w tych okresach nie może być podnoszona przeciwko ustaleniu, że praca taka była wykonywana, gdyż brak tego rodzaju dokumentów jest w tym przypadku wynikiem tego, że zatrudniające pracowników sezonowych Państwowe (...)nie zawierało z tymi pracownikami umów na piśmie. Wskazać dalej należy, że o ile fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w w/w okresach wakacyjnych (w 1970r., 1972r., 1973r. i 1974r.) należy uznać za wykazany o tyle ocena, czy okresy tej pracy zaliczyć należy do ubezpieczenia, musi być dokonana w świetle przepisów prawa. Zauważyć bowiem należy, że w dwóch z rozpatrywanych okresów ,tj. w okresie od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r. i od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r. ubezpieczony był niepełnoletni – miało ukończone odpowiednio 15 i 17 lat. Zgodnie z art.6 ust.2 pkt 3 ustawy emerytalnej za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy - za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na takie ubezpieczenie – w tym okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r. Wskazać dalej należy, że w rozpatrywanym okresie (do 31 grudnia 1974r.) obowiązywała ustawa z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958r. nr 45, poz.226 ze zm.), która w art.1 stanowiła, że młodocianymi w rozumieniu ustawy są osoby, które ukończyły 14 lat, a nie przekroczyły 18 lat życia, a w art.2 (w brzmieniu od 21 lipca 1961r.) wskazywała, że wzbronione jest zatrudnianie osób, które nie osiągnęły 15 lat życia. Dalej – w art.3 ust.1 powyższa ustawa stanowiła, że młodociani mogą być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu: nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy i odbycia wstępnego stażu pracy, a w ust.2 tego przepisu wprowadziła wyjątek od zasady przewidzianej w ust.1 stanowiąc, że poza przypadkami określonymi w ust.1 zakłady pracy mogą zatrudniać młodocianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych, których rodzaj i czas trwania określi w drodze rozporządzenia Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych. Wydane w oparciu o powyższą regulację rozporządzenie Rady Ministrów z 28 lipca 1959r. w sprawie zatrudniania młodocianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych

(Dz.U. z 1959r., nr 45, poz.277) zawiera załącznik z wykazem lekkich prac sezonowych i dorywczych dla młodocianych, stanowiąc jednocześnie w §2 ust.2, że zatrudnianie młodocianych nie jest dopuszczalne w zakresie wzbronionym przez przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 26 września 1958r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym. Analiza wykazu lekkich prac sezonowych i dorywczych zawartego w załączniku do w/w rozporządzenia z 28 lipca 1959r. pokazuje, że prace zlecane ubezpieczonemu w w/w okresach wakacyjnych mieściły się w katalogu prac dopuszczonych do wykonywania przez pracowników młodocianych (wycinanie chwastów w polu i przy drogach, pielenie kultur ogrodniczych, suszenie siana na łąkach). W tych okolicznościach uznać należy, że okresy pracy sezonowej ubezpieczonego od 20 czerwca 1970r. do 25 sierpnia 1970r. i od 20 czerwca 1972r. do 25 sierpnia 1972r. należy zaliczyć do okresu wymaganego do nabycia emerytury. Podobnie ocenić należy okresy pracy ubezpieczonego w Państwowym (...) w S. w kolejnych okresach wakacyjnych – od 20 czerwca 1973r. do 25 sierpnia 1973r. i od 20 czerwca 1974r. do 25 sierpnia 1974r. W okresach tych ubezpieczony był już pełnoletni, ale podobnie jak we wcześniejszych okresach wakacyjnych z chwilą zakończenia roku szkolnego albo nawet kilka dni przed formalnym zakończeniem roku szkolnego rozpoczynał pracę sezonową na rzecz w/w (...) i trwała ona do końca wakacji. Suma w/w okresów wakacyjnej pracy sezonowej w wakacje 1970r., 1972r., 1973r. i 1974r. wynosi 8 miesięcy i 28 dni.

W odniesieniu do pozostałych okresów, o których zaliczenie wnioskował ubezpieczony, czyli w odniesieniu do okresu pracy w Państwowym (...) w S. w okresie przerwy w nauce – od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r., a następnie w okresie od 1 listopada 1978r. do 31 marca 1979r., Sąd stwierdził, że okresy te nie podlegają zaliczeniu do okresów wymaganych do nabycia emerytury. W przypadku pierwszego z wymienionych okresów, tj. od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r. zauważyć, że przypada on w czasie kiedy ubezpieczony był niepełnoletni (miał 15 lat, a w dniu 21 kwietnia 1971r. ukończył 16. rok życia). Oznacza to, że ocena tej pracy w kontekście możliwości zaliczenia jej emerytury musi być dokonana w świetle w/w przepisów dotyczących zatrudniania młodocianych. Z zeznań ubezpieczonego (k.155 akt sprawy), znajdujących potwierdzenie w zeznaniach świadka A. W. (brata ubezpieczonego – zeznania świadka k.192v akt sprawy) wynika, że w w/w okresie, który przypadał na czas po zakończeniu prac polowych (od 5 listopada 1970r.) ubezpieczony wykonywał pracę w magazynie zbożowym, a od wiosny 1971r. był kierowany również do przesypywania nawozów z przyczepy do siewnika. Oba rodzaje wymienionych prac, tj. prace w magazynach zbożowych i prace przy magazynowaniu, mieszaniu i wysiewie nawozów sztucznych były - w myśl załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 26 września 1958r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym (Dz.U. z 1958r., nr 64, poz.312 ze zm.) wzbronione dla osób młodocianych – dział XIX poz.183 i dział XXIV poz.246. Z zeznań świadka K. T. (zeznania k.219 akt sprawy) wynika ponadto, że okresowo ubezpieczony wykonywał pracę w gorzelnii. Tego rodzaju praca również należała w rozpatrywanym okresie do prac wzbronionych młodocianym - dział XIX poz.189 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 26 września 1958r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym. Z uwagi na to, że w rozpatrywanym okresie od 5 listopada 1970r. do 25 sierpnia 1971r. ubezpieczony będąc młodocianym wykonywał prace wzbronione młodocianym stwierdzić należy, że okres ten nie może być zaliczony do okresu wymaganego do nabycia emerytury. Sąd nie może bowiem sankcjonować pracy, która była wykonywana wbrew przepisom prawa ustanowionym w celu ochrony osób młodocianych. Wskazać w tym miejscu należy na pogląd Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażony w wyroku z 31 marca 2016r. w sprawie III AUa 1987/15 (Lex nr 2031193), zgodnie z którym wykonywanie przez młodocianego w wieku poniżej 16 lat, pracy nie wymienionej w załączniku do rozporządzenia z 28 lipca 1959r. w sprawie zatrudniania młodocianych przy lekkich pracach sezonowych i dorywczych nie stanowi okresu składkowego, o którym w art.6 ust.2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W niniejszej sprawie ubezpieczony J. W. w rozpatrywanym okresie nie tylko nie wykonywał pracy zaliczanej do lekkiej pracy sezonowej, ale wykonywał wręcz pracę wzbronioną młodocianym pracownikom.

Do okresu wymaganego do nabycia emerytury nie można ponadto zaliczyć okresu od 1 listopada 1978r. do 31 marca 1979r. Okres ten nie został bowiem przez ubezpieczonego udowodniony. Ubezpieczony podniósł, że w okresie tym wykonywał pracę w Państwowym (...)w S. w magazynie zbożowym (zeznania ubezpieczonego k.156 akt sprawy). Na potwierdzenie faktu wykonywania tej pracy ubezpieczony nie przedstawił jednak świadectwa pracy, zaświadczenia o zatrudnieniu lub innego dokumentu, który potwierdzałby zatrudnienie ubezpieczonego. Należy zauważyć, że w powyższym okresie ubezpieczony był już pełnoletni (miał 23 lata) i miał za sobą zatrudnienie w Odlewni (...) w S., które trwało do 31 października 1978r. Ubezpieczony podał, że nie zawarto z nim umowy o pracę i dlatego nie jest

w stanie przedłożyć dokumentu potwierdzającego fakt tego zatrudnienia. W ocenie Sądu tego rodzaju twierdzenia ubezpieczonego nie dają podstaw do przyjęcia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia. W ocenie Sądu nie ma podstaw do stwierdzenia, że Państwowe (...) nie zawierało umów z pracownikami (poza omówionymi wyżej przypadkami pracy sezonowej, w szczególności osób małoletnich), tym bardziej, że rok później – w dniu 1 sierpnia 1980r. ubezpieczony zawarł z Państwowym (...) w S., umowę o pracę na piśmie i przebieg pracy ubezpieczonego udokumentowany jest w aktach osobowych (zielony skoroszyt). Zauważyć dodatkowo należy, że ubiegając się na początku sierpnia 1980r. o pracę w (...) w S., w złożonym kwestionariuszu osobowym datowanym na 1 sierpnia 1980r. ubezpieczony nie wskazał okresu zatrudnienia w Państwowym (...) w S., który miałby przypadać od 1 listopada 1978r. do 31 marca 1979r. (vide: kwestionariusz osobowy z 1 sierpnia 1980r. k.15 części A akt osobowych). Skoro ubiegając się w sierpniu 1980r. o pracę w (...) w S. ubezpieczony nie podaje potencjalnemu pracodawcy, że kilkanaście miesięcy wcześniej był już jego pracownikiem, to w ocenie Sądu (przy braku innych dowodów) nie ma podstaw do przyjęcia, że zatrudnienie takie istotnie miało miejsce.

Reasumując stwierdzić należy, że podlegający zaliczeniu do okresu ubezpieczenia, okres pracy sezonowej ubezpieczonego w (...) w S. w wymiarze 8 miesięcy i 28 dni jest niewystarczający do uzupełnienia okresu ubezpieczenia do 25 lat wymaganych do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym (brakujący okres ubezpieczenia do 25 lat wynosi bowiem 1 rok, 5 miesięcy i 17 dni) – vide: zaskarżona decyzja z 1 czerwca 2016r.

Wobec ustalenia, że ubezpieczony nie legitymuje się 25-letnim okresem ubezpieczenia, niecelowe jest omawianie przesłanki dotyczącej stażu pracy w szczególnych warunkach. Jedynie na marginesie wskazać można, że okres pracy ubezpieczonego w Odlewni (...) w S. od 1 stycznia 1978r. do 31 października 1978r. na stanowisku operatora urządzeń transportowych - sterowacza w Oddziale Przerobu Mas odpowiada pracy, o której mowa w wykazie A dział III poz.21 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając to na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477.14§1 kpc oddalił odwołanie J. W. jako nieuzasadnione.